
Σ Υ Μ Π Ο Σ Ι Ο
Για την ισότητα ευκαιριών
ανδρών και γυναικών

2ο Πρόγραμμα δράσεως της ΕΟΚ 1986-1990

Ο Σύνδεσμος για τα Δικαιώματα της Γυναίκας σε συνεργασία με το Γραφείο της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την Ελλάδα, οργάνωσε Συμπόσιο με αντικείμενο το δεύτερο πενταετές Πρόγραμμα Δράσης της ΕΟΚ (Μεσοπρόθεσμο Κοινοτικό Πρόγραμμα Δράσης 1986-1990) για την προώθηση ίσων ευκαιριών για τις γυναίκες.

Διακεκριμένοι επιστήμονες, γυναίκες πεπειραμένες στα θέματα αυτά, έδωσαν μια σαφή εικόνα της Ελληνική πραγματικότητας στα θέματα της ισότητας και έκαναν επίσης εποικοδομητικές προτάσεις για την πραγμάτωση της αληθινής ισότητας ανδρών και γυναικών.

Θεωρήσαμε λοιπόν χρήσιμο να αφιερώσουμε ολόκληρο το τεύχος αυτό στη δημοσίευση των εισηγήσεων των ομιλητών του Συμποσίου.

Εισαγωγή

της Αλίκης Γιωτοπούλου-Μαραγκοπούλου

Αν θα με ρωτούσατε ποιο είναι το πιο χαρακτηριστικό σημείο της εξέλιξης των δικαιωμάτων της γυναίκας, θα σας έλεγα αδιάτακτα η διεθνοποίησή τους.

Άλλοτε αγωνίζονταν οι γυναικείες οργανώσεις σε διάφορες χώρες και μάλιστα είχαν κατορθώσει μερικές να δημιουργήσουν και διεθνείς ομοσπονδίες. Αλλά δεν είχαν την δύναμη την οποία απέκτησαν σήμερα, και αυτό γιατί οι διεθνείς κρατικοί, πλέον, οργανισμοί έχουν αναλάβει το θέμα στα χέρια τους τις τελευταίες δεκαετηρίδες.

Αυτό δεν ήταν τυχαίο βέβαια. Ακριβώς οι διεθνείς γυναικείες μη κυβερνητικές οργανώσεις επίεσαν τους διεθνείς οργανισμούς και ακόμα οι διεθνείς κοινωνικοοικονομικές συγκυρίες ήταν τέτοιες που ευνοούσαν το ενδιαφέρον των διεθνών οργανισμών. Όμως είναι βέβαιο ότι από την ώρα που οι διεθνείς οργανισμοί με επικεφαλής τα Ηνωμένα Έθνη επήραν το θέμα στα χέρια τους άλλαξε όψη η κατάσταση. Τα Ηνωμένα Έθνη ήδη το 1952, όταν ψηφίστηκε η διεθνής σύμβαση για την απομάκρυνση κάθε διάκρισης στον τομέα των πολιτικών δικαιωμάτων και της ανάληψης δημόσιων λειτουργιών, έκαναν ένα τρομερά σημαντικό βήμα. Πρέπει να σας πω, ότι μετά από αυτή τη σύμβαση, πολύ περισσότερα κράτη, και μάλιστα σε διάστημα λίγων ετών, έδωσαν ψήφο στις γυναίκες απ' ό,τι είχανε δώσει ίσαμε εκείνη τη στιγμή. Μέσα σε δυο - τρία χρόνια από την ημέρα που ψηφίστηκε η σύμβαση στα Ηνωμένα Έθνη, άρχισε να κυρώνεται αμέσως από σειρά κρατών. Κι εμείς αποκτήσαμε το δικαίωμα ψήφου ακριβώς εν όψει αυτής της διεθνούς σύμβασης και όχι μόνο αυτό, αλλά ακριβώς εν όψει αυτής της διεθνούς σύμβασης και μετά την κύρωσή της εκδόθηκε σειρά νόμων η οποία κατήργησε όλες τις διακρίσεις σε βάρος των γυναικών για την πρόσληψή τους σε δημόσια λειτουργήματα. Η αποφασιστική όμως και συστηματική πλέον ώθηση δόθηκε από το 1975 και πέρα, όπως ξέρετε, όταν πρώτα το έτος της γυναίκας και ύστερα η δεκαετία της γυναίκας έδωσε αφορμή για να ενδιαφερθούν όλες οι κυβερνήσεις του κόσμου, όχι πλέον ιδιώτες. Οι κυβερνήσεις του κόσμου οι οποίες έλαβαν μέρος στις τρεις μεγάλες διεθνείς διασκέψεις που έγιναν όπως ξέρετε η πρώτη στο Μεξικό, η δεύτερη στην Κοπεγχάγη και η τρίτη στο Ναιρόμπι δημιούργησαν στα κράτη άμιλλα επίδειξης προοδευτικότητας. Κάποιος φόβος ότι το κύρος των χωρών που δεν θα συμμετείχαν και δέχονταν τις αρχές των Διασκέψεων αυτών θα εμφανιζόταν μειωμένο, τις ανάγκασε να αποδεχθούν τις αποφάσεις. Βέβαια αρκετές χώρες το έκαναν λίγο-πολύ ευχαρίστως.

Πρέπει να πω όμως ότι δεν είναι μόνο θέμα Ηνωμένων Εθνών, μπορεί τα Η.Ε. να προπορεύτηκαν, αλλά το ευχάριστο σήμερα είναι ότι η διεθνοποίηση συνεχίστηκε και από τους λοιπούς σημαντικούς διεθνείς οργανισμούς, όπως είναι ακριβώς η ΕΟΚ και όπως είναι και το Συμβούλιο της Ευρώπης. Το Συμβούλιο της Ευρώπης στη σειρά, χρονολογικά, έρχεται τελευταίο, αλλά με σημαντικά μέτρα. Εδώ εμείς αυτή τη στιγμή έχουμε να μιλήσουμε για το νέο πενταετές πρόγραμμα της ΕΟΚ για την ισότητα των φύλων.

Πρόκειται για ένα πολύ σημαντικό διεθνές, ευρωπαϊκό κείμενο το οποίο θα δώσει μια νέα ώθηση στην ισότητα των φύλων. Ξέρετε πόση δύναμη ουσιαστική και νομική έχουν οι θέσεις της ΕΟΚ για όλα τα κράτη-μέλη της. Γι' αυτό πρέπει να έχουμε όλοι υπ' όψι μας ότι από άποψη **αποτελεσματικότητας, δεσμευτικότητας**, για τη ρύθμιση των θεμάτων στις διάφορες χώρες μέλη της είναι βέβαιο ότι οι θέσεις της ΕΟΚ και τα νομοθετικά μέτρα της είναι τα πλέον σημαντικά.